

Krúdy-összes először

A Kalligram nagy vállalkozása

FEHÉR BÉLA

Krúdy Gyula halála (1933) után a hazai könyvkiadás kétszer vállalkozott arra, hogy életműsorozatot szenteljen az írónak: 1957 és 1975 között harminchárom kötetben láttak napvilágot Krúdy összegyűjtött művei, aztán 1976-tól – *Barta András* szerkesztésében – a Szépirodalmi Kiadó húsz kötetben, a korábbi sorozattól eltérő koncepcióval, a jelentős műveket illetően pedig teljességre törekedve adta az olvasók kezébe az író munkáit.

A pozsonyi Kalligram *Bevezeky Gábor* és *Kelecsényi László* sorozatszerkesztők közreműködésével most harmadikként fut neki az akadálynak, s újtárá indítja Krúdy Gyula műveinek a korábbiaknál jóval teljesebb gyűjteményét. A sorozat bevezetője elszánt és kiterjedt kutatómunkát ígér. Erre bizony szükség is lesz, hiszen Krúdy életművének nagysága legfeljebb *Jókaiehoz* mérhető.

Szinte hihetetlen, de még mindig lappanganak tárcái, novellái különböző vidéki lapokban, s amit halála óta a kutatók megtaláltak, annak is csak csekély töredékét válogatta könyvbe az utókor. A Kalligram sorozatindító darabja, az író regényeinek és nagyobb elbeszéléseinek első kötete összesen hét művet tartalmaz, ezek a pályakezdés éveiben, vagyis az 1895 és 1897 között íródtak, s hírlapok hasábjain jelentek meg folytatásokban. Közülük a Hat napig kerékpáron, A mi vármegyénk, a Szeretlek! és a Hamu most került kötetbe első ízben.

Krúdy igazán lendületes pályakezdéssel dicsekedhet. Első elbeszélése tizennégy éves korában jelent meg a Nyíregyházi Szabadsajtóban, s attól kezdve szinte megállás nélkül dolgozott. Korai novelláinak, tárcáinak természetesen nincs még egységes stílusuk, a színvonaluk is hullámzó, sok közöttük a zsenge, olykor az utánérzés határozott jegeivel.

Ugyanez vonatkozik hosszabb elbeszéléseire és korai regényeire is.

Termékenységre jellemző, hogy 1909-ig körülbelül ezernégszáz elbeszélés került ki a tolla alól, miközben publicisztikai munkássága is jelentős. Amikor 1896-ban Budapestre költözik, s letelepszik a Gyöngytyúk utca 13. alatt (a mai Gyulay Pál és a Kőfaragó utca sarkán), még csak tizennyolc éves, s már túl van a debreceni és nagyváradai újságíróskodáson. Egy éven belül megszületik az első regénye (Szeretlek!), s megjelenik az első könyve (Üres a fészek). Már ennyiből is érzékelhető, milyen lehetetlenül nehéz feladatra vállalkoztak a mindenkori gyűjteményszerkesztők, hiszen a terjedelmi korlátok miatt ebből az időszakból legfeljebb ha két tucat elbeszélést tudtak beválogatni, a korai regények pedig szóba sem kerültek.

Az összegyűjtött művek második köteteként jelentek meg Krúdy Gyulának a dráma műfajában készült alkotásai. A Színművek, jelenetek és töredékek alcímet viselő kötet az író összes e műfajba sorolható teljes és csonkán maradt munkáit egyaránt tartalmazza, köztük például a Vörös postakocsi című darab helyreállított szövegét.

Melegen üdvözljük a Kalligram vállalkozását, amely tiszteletre méltó elszántással először próbálja összegyűjteni a nagy író munkáit, s ezt évente három-négy könyvet kibocsátva, összesen ötven kötetben tervezi megvalósítani. Miután kritikai kiadásra belátható időn belül nincs remény, hosszú időre ez lesz talán a legteljesebb és legautentikusabb Krúdy-kiadás a művelt magyar közönség számára. A sorozat kiállítása, a bordó vászonkötés és az elegáns borító – *Hrapka Tibor* terve – méltó ehhez a küldetéshez.

(*Krúdy Gyula összegyűjtött művei. Első kötet: Regények és nagyobb elbeszélések, I.; második kötet: Drámai művek. Kalligram Könyvkiadó, Pozsony, 2005. A kötetek ára 2500, illetve 2400 forint*)